

Mundtlig beretning 2025

I Mads Olriks bog – ”Jeg er kommet for at ryste jer” - møder vi lærerne Sidse og Helene, som underviser 7. klasse sammen. Mads Olrik kalder lærerarbejdet kærlighedens håndværk og skriver: ”De problemer, Sidse og Helene står over for, kan føles særlige for vores tid. Men det er de ikke. Sidse og Helene og resten af lærerne, der i dag står i danske klasselokaler, er en del af en flere tusinde år gammel slægt. En slægt, der sammen har bygget et fag op fra bunden og opfundet metoder og tricks og skabt kærlighedens håndværk. Håndværket er blevet slebet til gennem tusindvis af år. Hvordan du bruger din stemme. Hvordan du skal tegne på en tavle: Hvordan du stiller din krop i et rum, hvordan du kravler ind under huden på et andet menneske, hvordan du tvinger et andet menneske til at tage *dig* ind under huden.”

Bogen handler om de små mirakler, som lærere udfører hver eneste dag – og lige så stærk en opbakning til lærerfaget, som bogen er, lige så frustreret og modløs kan man blive, når man læser den. For bogen viser også en hverdag, hvor elever har det skidt, vandrør ud og ind ad døren, råber højt og kaster med stole. Efter at have læst bogen sidder jeg tilbage med en kæmpestor respekt for de to lærere. Hold nu kæft, hvor er de dygtige – og frem for alt tålmodige.

Tid og tålmodighed

Tid og tålmodighed er nøgleord, når vi taler om undervisning – men også når vi taler om rammer og vilkår for lærernes arbejde.

Det handler om, at der skal være tid nok til den enkelte elev, og at der skal være tid nok til at være tålmodig. Alle elever skal møde en lærer, der siger: Jeg tror på dig, du kan godt, og jeg har tid til at vente på dig – også hvis det tager lang tid, før du kan.

Der skal også være tid til at forberede undervisningen. Jeg tror, at alle lærere har prøvet at møde uforberedt op til undervisningen – og nogle gange går det godt – og andre gange går det helt galt. MEN vi har også alle sammen prøvet at møde velforberedte op og konstateret, at det betyder alverden, at man er KLAR, når man går ind i klasselokalet.

Lærerne er dedikerede, og de ved godt, hvad der skal til – men mange oplever, at der ikke altid er tid nok til det. Så stiger risikoen for moralsk stress og skygearbejde. Det her med, at vi bør stoppe med at

arbejde, når der ikke er mere arbejdstid at gøre godt med, men at vi ikke altid stopper i tide, fordi vi ikke kan leve med at gøre noget halvhjertet. Vi går måske den ekstra mil, fordi vi ved, at både vi og vores elever får en møgdag på skolen, hvis vi ikke er forberedt, eller hvis vi ikke får skrevet til de der forældre med det samme, eller hvis vi ikke får løst konflikten i spisepausen.

Den allervigtigste ressource i dagens skole er tid – tid til, at den enkelte elev kan lære og udvikle sig i et fair tempo. Tid til, at læreren kan være den gode lærer, der ser den enkelte elev. Og tid til, at der skal være to lærere i klassen, når det giver mening.

Tid og tålmodighed er en mangelvare – i samfundet og i skolen. Der er konstant et krav om at gøre tingene lidt hurtigere. Vi skal have lært de små børn at læse i børnehaveklassen, vi skal helst give karakterer lidt tidligere, vi skal undervise lidt mere hver uge, og forberedelsen bliver ædt op af uforudsete møder.

Vi vil ikke finde os i ringe undervisning, og vi vil have de rammer og arbejdsvilkår, som gør det muligt for os at levere undervisning af høj kvalitet uden skyggearbejde og uden moralsk stress.

Kampen om 10. klasse

I Danmark skal vi også skynde os gennem uddannelsessystemet. Vi skal have kortere uddannelser på universiteterne, vi skal have kortere uddannelser på professionshøjskolerne, og vi kan da sagtens undvære 10. klasse. Der er ikke tid til sådan et frivilligt skoleår - det kan undværes - og der er brug for de unge på arbejdsmarkedet.

For præcis et år siden brugte vi i Frie Skolers Lærerforening al vores politiske indflydelse på at undgå nedlæggelse af 10. klasse. Sammen med 8 andre organisationer førte vi en målrettet kampagne med debatindlæg i medierne, flyers til folketingets medlemmer, foretræde for børne- og undervisningsudvalget, lokale arrangementer på store 10. klasseskoler, møder med ordførere, møder med lokalpolitikere og et borgerforslag fra hovedbestyrelsen.

Og vi tabte kampen.

I hvert fald i første omgang.

For vi vil blive ved med at afkræve svar fra de politikere, som har smidt 10. klasse ud med badevandet: Hvad skal der ske med de elever, som hverken har karaktererne til at komme på det almene gymnasium eller på den nye EPX? Hvad skal der ske med de elever, som dropper ud af ungdomsuddannelsen eller rejser hjem fra efterskolen eller den frie fagskole? Hvad med de elever, som ikke er klar til at tage en ungdomsuddannelse, og som heller ikke er klar til at tage på efterskole?

81 Hvad vil I gøre af de tiloversblevne?

82 Som det ser ud nu, mister grundskolerne deres ret til at tilbyde et 10.
83 skoleår. Mange grundskoler er allerede begyndt at tilpasse sit en situa-
84 tion, hvor de ikke længere kan tilbyde det 10. skoleår. Nogle skoler
85 med lange ventelister kompenserer ved at åbne et nyt spor, men på an-
86 dre skoler vil nedlæggelsen af 10. klasse få mærkbare økonomiske og
87 personalemæssige konsekvenser

88 For efterskolerne er situationen uafklaret, for selv om de unge fort-
89 sat kan tage et 10. skoleår på efterskole, så vil man komme til at
90 mangle den 10. klasse, som både danner eleverne og giver formel ad-
91 gang til en ungdomsuddannelse. Det er usikkert, hvad det nye 10. sko-
92 leår kommer til at indeholde, og det er helt ubegribeligt, at Venstrepo-
93 litikere gik med til at afskaffe de mange forskellige 10. klassetilbud,
94 blot fordi efterskolerne kunne få et nyt 10. skoleår.

95 Hvad nedlæggelsen af 10. klasse og oprettelsen af et nyt 10. skoleår
96 på efterskole kommer til at betyde for Frie Skolers Lærerforening, for
97 medlemmerne og for skolerne, har vi endnu til gode at se. Der er dog
98 ingen tvivl om, at der bliver kamp om eleverne i udskoling.

99 Efterskolerne vil have en interesse i, at flere elever tager på efter-
100 skole i 8. eller 9. klasse, og skrækscenariet er selvfølgelig, at der bliver
101 halvtomme klasselokaler i grundskolens ældste klasser.

102 Samtidig må grundskolelærerne forvente, at der vil komme et pres
103 fra elever og forældre for at få hævet karaktererne, så det bliver muligt
104 at komme ind på det almene gymnasium, når adgangskravet bliver hø-
105 jere.

106 De unge, der ønsker sig en rød studenterhue, er jo blevet slået dob-
107 belt tilbage på spillepladen, når man både sætter adgangskravet op og
108 de har et år mindre til at klare det.

109 Og de elever, som i dag går i 10. klasse for at nå op på det 2-tal, der
110 skal til for at komme ind på en erhvervsuddannelse eller på EPX, vil i
111 fremtiden skulle klare kravet allerede i 9. klasse.

112 Der bliver med andre ord et karakterpres, som ikke tidligere er set i
113 grundskolen, og det er virkelig ikke godt – hverken for eleverne eller
114 for lærerne.

115 Første runde af kampen om 10. klasse er tabt, men det betyder ikke,
116 at vi giver op. Vi fastholder, at beslutningen er helt og aldeles forkert,
117 og vi er klar til igen at undervise i 10. klasse, når fornuften sejrer, og
118 det igen bliver muligt.

119 Nedlæggelsen af 10. klasse er det samme som at stjæle et år af de
120 unges liv – et mulighedernes år – og det er simpelt hen ikke i orden!

121

122

123 **Meningen med skolen og med lærerarbejdet**

124 På dette års uddannelsesdebat i Nr. Nissum drøftede vi bl.a. lærerarbej-
125 det og kaldstanken. Da jeg blev lærer i 1990, var kaldstanken ikke til
126 debat – den var kørt ud på genbrugspladsen og smidt i den røde contai-
127 ner med farligt affald. Men lige så stille er det igen blevet tilladt at
128 bruge ordet kald, når vi taler om lærerfaget. Man kunne også tale om,
129 at lærerne er dedikerede og har brug for, at deres arbejde giver mening.
130 Og for at tale om meningsfuldt lærerarbejde, må vi også tale om me-
131 ningen med at holde skole.

132 Hvis vi reducerer skolen til at være leverandør af fremtidens ar-
133 bejdskraft eller gode borgere med det rette samfundssind, så reducerer
134 vi også lærernes arbejde.

135 Vi er i den heldige situation, at der er meget tæt på fuld beskæfti-
136 gelse i Danmark, og på arbejdsmarkedet er den største udfordring for
137 øjeblikket, at der mangler erhvervsuddannede. Der er i årevis blevet ar-
138 bejdet på at få flere unge til at tage en erhvervsuddannelse - uden suc-
139 ces. Det er stadigvæk langt mere attraktivt for de unge at søge ind på
140 det almene gymnasium.

141 Den nye ungdomsuddannelse EPX (erhvervs- og professionsrettet
142 eksamen) er udviklet for at løse udfordringen. For at sikre tilstrække-
143 ligt mange ansøgere til uddannelsen er det besluttet, at det skal være
144 sværere at komme ind på det almene gymnasium – og at 10. klasse bli-
145 ver nedlagt.

146 Det er helt uacceptabelt, at politikerne dirigerer de unge rundt i ud-
147 dannelsessystemet ved at spærre vejen til den populære uddannelse.
148 Politikerne burde i stedet fokusere på at gøre den nye uddannelse så
149 god, at den kan tiltrække de unge. Det, de unge selv får lov at vælge,
150 har bedre udsigter til at lykkes. EPX' succes kommer til at afhænge af,
151 om de unge faktisk er der af lyst og ikke af nød.

152 Der er brug for at tænke anderledes i forhold til uddannelse, og det
153 er altså ikke altid de voksne, der ved bedst. Ministeren siger igen og
154 igen, at han har talt med 1000 unge, inden han tog beslutningen om
155 EPX, men jeg tror altså, at han glemte at spørge, om det samtidig
156 skulle være sværere at komme ind på det almene gymnasium, og om
157 han skulle nedlægge 10. klasse.

158 Der er mange gode takter i EPX og mange gode takter i juniorme-
159 sterlære og i en fagfornyelse, hvor det praktiske skal fylde mere, men
160 de mange nye tiltag skal ske af hensyn til elevernes skolegang og ud-
161 dannelse. De frie skoler skal danne –ikke alene levere medarbejdere til
162 særlige erhverv. Det er ikke - og det skal ikke være - formålet med at

163 holde skole.

164

165

166 **Krise- og krigsretorik kalder på frihed og tolerance**

167 Det står heller ikke i skolens formål, at vi skal levere åndelig oprust-
168 ning, og særligt i krisesituationer er det vigtigt at holde øje med frihe-
169 den, for friheden kommer let under angreb, når mørke skyer truer. Vi
170 må forstå på både stats- og undervisningsministeren, at der i den nye
171 verdensorden er brug for, at skolen bidrager til elevernes patriotisme
172 og åndelige oprustning.

173 Vi skal selvfølgelig hver dag arbejde for den del af formålet med de
174 frie skoler, der handler om frihed og folkestyre, men vi vil forsvare ret-
175 ten til mangfoldighed og friheden til at være anderledes, for det er hele
176 grundlaget for de frie skoler, som vi har valgt at være ansat på. Vi må
177 stå fast på, at vi ikke er blevet lærere på frie skoler for at gå i takt og
178 være ens.

179 I disse tider, hvor verdens konflikter bevæger sig ind på dansk
180 grund, må vi sørge for at holde dem ude af vores skoler. Uanset om
181 man synger morgensang, dyrker yoga, går i kirke, er en steinerskole,
182 en lilleskole, en specialefterskole eller en holistisk højskole, så skal der
183 være plads til alle.

184 Og uanset om man er lærer eller børnehaveklasseleder på en kristen,
185 en muslimsk eller en jødisk skole, så skal man kunne gå trygt på ar-
186 bejde.

187 Vi bakker helhjertet op om friheden og folkestyret, men vi har ikke
188 brug for en statslig defineret forventning om undervisning i patriotisme
189 og åndelig oprustning. Som forening står vi på mål for lærernes me-
190 tode- og undervisningsfrihed og for de værdier, som de frie skoler hvi-
191 ler på.

192

193 Lærerne ved faktisk bedst, når det handler om pædagogik og didaktik
194 For nylig valgte undervisningsministeriet at undersøge, om lærere fra-
195 vælger at undervise i emner, der kan opleves som kontroversielle. Det
196 viser sig ikke så overraskende, at der er en lang række emner, der kan
197 være problematiske. Der er lærere, som finder det kontroversielt at un-
198 dervise i emner så forskellige som kønsidentitet, selvmord og konflik-
199 ten mellem Israel og Hamas. Undersøgelsen er udsprunget af et ønske
200 om at sikre, at ingen lærere presses eller trues af forældre eller elever,
201 og diskussionen har hele tiden taget udgangspunkt i spørgsmålet om,
202 hvorvidt man skal vise Muhammedtegningerne i skolen. Lærerne sva-
203 rer i undersøgelsen, at når de undlader at undervise i et kontroversielt

emne, så er det som oftest af hensyn til eleverne, og det er altså helt fair at afpasse sin undervisning efter den elevgruppe, som sidder i klassen.

Politikerne overvejer gennem en tilføjelse til folkeskolens historiekanon at gøre det obligatorisk at undervise i Muhammedkrisen. Argumentet er, at så er det politikerne og ikke læreren, der har ansvaret, og dermed vil man undgå ubehagelige reaktioner fra forældre eller elever. Men jeg tror faktisk ikke på, at den elev, som bliver ked af det eller vred, vil tænke, at det altså ikke er læreren, der har besluttet at vise de billeder. Hvis politikerne tvinger lærerne til at undervise i konkrete emner, så sender de tværtimod lærerne ud i frontlinjen, også der, hvor det gør mere skade end gavn. Og hvornår kommer det næste, som politikerne vil pålægge lærerne at undervise i?

Det er ganske enkelt ikke på Christiansborg, at lærernes undervisning skal planlægges.

Vi har her en fælles interesse med skoleforeningerne i at slå fast, at det er skolerne og lærerne, der skal afgøre, hvordan undervisningen skal tilrettelægges. Pædagogik og didaktik er et læreranliggende – og det skal politikerne på Christiansborg ikke gøre sig kloge på. Det er vigtigt at sige det højt: Vi vil selvfølgelig aldrig nogensinde acceptere, at lærere trues til at ændre deres undervisning, og naturligvis skal der være mulighed for at undervise i kontroversielle emner på den måde, som lærerne finder bedst. Punktum.

To ting, som politikerne gerne må blande sig i

Til gengæld er der noget, som politikerne gerne må blande sig i, og jeg vil her nævne to vidt forskellige ting, som er vigtige på hver sin måde.

For det første vil vi gerne snart se et forslag til nogle klare retningslinjer for, hvad en lærer må og ikke må, når det handler om at gribe ind over for en elev eller i en situation, hvor det er nødvendigt. Sådan som lovgivningen er i dag, er det usikkert, om en lærer eller en børnehaveklasseleder overhovedet må røre en elev, fordi man faktisk risikerer en klage, en firing eller en politianmeldelse, hvis man tager en elev i armen eller om skulderen. Vi forestiller os ikke, at det skal være i orden at trække en elev over gulvet og ud af lokalet, sådan som ministeren har talt om det, men det er til gengæld temmelig naivt at tænke, at man slet ikke kan lægge en hånd på skulderen af en urolig elev, eller holde et lille barn i hånden, når det græder.

245 Det er en usikker situation, som vi ikke kan leve med længere. Der
246 er ikke nødvendigvis brug for flere magtmidler, men der er brug for
247 klare retningslinjer. Hvad må vi, og hvad må vi ikke?

248
249 Den anden ting, som jeg vil opfordre politikerne til at tage sig af, er
250 mere kontroversiel, men ikke mindre vigtig. Det er nemlig helt uforstå-
251 eligt, at vi i 2025 skal acceptere, at børn sendes i institution og skole,
252 selv om de er syge. På samme måde, som vi ikke kunne drømme om at
253 sige, at voksne skal gå på arbejde, når de er syge, så må vi nu sætte fo-
254 den ned og sikre, at retten til at være hjemme og være sammen med
255 mor eller far, når man er syg, også kommer til at gælde vores børn.
256 Som lærerorganisation vil vi gerne gå forrest i kampen for børnene her.
257 Vi har selvfølgelig selv børn, som vi skal have lov til at blive hjemme
258 med, når de er syge, men vi har også alle de andre familiers børn, som
259 står i kø ved kontoret ved middagstid for at blive ringet hjem, når pa-
260 nodilerne holder op med at virke.

261 Vi kan som samfund simpelt hen ikke være det bekendt – og når der
262 kan findes løsninger i vores nabolande, så kan der også findes løsnin-
263 ger for vores børn. Så sæt i gang, Christiansborg, det kan kun gå for
264 langsomt.

266 **Arbejdsvilkår og trivsel og et helt lærerliv**

267 På de frie skoler er der endnu ikke stor lærermangel, men jeg er ikke
268 sikker på, at det fortsætter på den måde. Vi er simpelt hen nødt til at se
269 på både læreruddannelsen og på lærernes løn- og arbejdsvilkår, hvis vi
270 skal tiltrække flere unge til lærerfaget. Og vi skal holde politikerne fast
271 på deres løfte om at give mere frihed til skolerne og lærerne – ikke
272 bare i folkeskolen, men også i de frie skoler.

273 Men ét er spørgsmålet om, hvordan vi får de unge til at tage en læ-
274 reruddannelse og blive vores nye kolleger. Noget andet er, om lærerne
275 kan holde til et helt lærerliv, for vi ved, at det for en del lærere og bør-
276 nehaveklasseledere på et tidspunkt bliver svært at overskue, hvordan
277 man kan blive i sit fag til pensionsalderen.

278 Der er behov for, at vi som forening er der for alle medlemmer og
279 for medlemmer i alle livssituationer. Vi skal ikke bare arbejde for at få
280 flere nye kolleger. Vi skal også sørge for, at man kan være i sit fag, når
281 skolen ser anderledes ud om 20 eller 30 år.

282 Og så skal det være muligt at kombinere sit arbejdsliv med resten af
283 livet på en hensigtsmæssig måde. I 1920 lykkedes det efter mange års
284 kamp fagbevægelsen at få indført 8 timers arbejde, 8 timers frihed, 8
285 timers hvile. Kampen førte til en forbedring af arbejdernes livsvilkår

286 ved at give mere tid til fritid, familie og hvile.
287 Meget er heldigvis sket på arbejdsmarkedet siden 1920, men øn-
288 skerne fra lærerne på de frie skoler er faktisk langt hen ad vejen de
289 samme – og så med en tilføjelse med ønsket om mere fleksibilitet for
290 den enkelte. Kan vi forestille os, at man kan arbejde lidt mere i nogle
291 perioder af sit liv end i andre? Kan vi forestille os en 4-dages arbejds-
292 uge eller en nedsættelse af arbejdstiden til 35 timer? Kan man forestille
293 sig, at man kan spare arbejdstid sammen og tage orlov i længere perio-
294 der?

295 I 1920 var der mange ting, som man fra arbejdsgiverside slet, slet
296 ikke kunne forestille sig, og måske har vi også i dag svært ved at se,
297 hvordan større fleksibilitet i arbejdslivet kan blive til virkelighed på
298 skoler, hvor arbejdstiden er så styret af undervisningen og skemaet,
299 men større mirakler er sket i verdenshistorien, så mon ikke noget kan
300 lade sig gøre en gang i fremtiden, hvis vi vil kæmpe for det.

301 Da vi i 2024 undersøgte, hvordan det står til med trivslen blandt
302 medlemmerne af Frie Skolers Lærerforening, var svarene helt overve-
303 jende positive.

304 På trods af at 59 % mener, at forældresamarbejdet i høj eller meget
305 høj grad stiller følelsesmæssige krav, så svarer 82 %, at de trives ofte
306 eller altid på deres skole.

307 Vores undersøgelse viser ikke overraskende, at der er en direkte
308 sammenhæng mellem trivsel og indflydelse. Blandt dem, der altid tri-
309 ves, svarer 83 %, at de har høj indflydelse på arbejdet, og det tal falder
310 i takt med, at trivslen falder. Skoleplanen og samarbejds møderne er
311 vigtige redskaber til at sikre vores indflydelse på skolen planlægning
312 og prioriteringer.

313 Med den nye arbejdstidsaftale fulgte også kravet om individuelle
314 samtaler om opgaveoversigten. Og vi ser nu også, at de, der faktisk
315 gennemfører de individuelle samtaler, er mere tilfredse og bedre i
316 stand til at overskue deres arbejde.

317 De lærere, der kan overskue og gennemskue, hvordan deres vilkår
318 er, og hvad forventningen til kvaliteten af undervisningen er – de trives
319 bedre. Og de lærere, som har stor indflydelse på deres undervisning og
320 skolens udvikling – de stortrives.

321 Arbejdstidsaftalen og samarbejdssporet giver gode muligheder for
322 indflydelse og bedre trivsel, og vi vil fortsætte arbejdet med at få alle
323 skoler til at opfylde kravene i arbejdstidsaftalen. Når vi ved, at de indi-
324 viduelle samtaler om opgaveoversigten har stor betydning for lærernes
325 trivsel, vil vi ikke acceptere, at de ikke finder sted, eller at de kommer i

en form, hvor lederen skriver til lærerne, at de kan kigge forbi kontoret, hvis der er noget, de er i tvivl om. Det er ikke godt nok!

Overenskomsten står for døren

Overenskomstforhandlingerne og overholdelsen af aftalerne en kerneopgave for os som fagforening, og vi går et spændende år i møde.

Vi står nemlig foran en ny runde overenskomstforhandlinger, som skal gennemføres i løbet af de første måneder i 2026.

Efter en omfattende proces, hvor medlemmer og tillidsvalgte er blevet spurgt til deres behov og synspunkter, har hovedbestyrelsen i oktober måned vedtaget, hvilke krav vi ønsker at stille ved de kommende forhandlinger.

I første omgang skal vi blive enige på arbejdstagersiden – det vil sige sammen med de øvrige lærerorganisationer, men også sammen med alle de andre fagforeninger på det statslige område. Og derefter går vi til forhandlingerne med medarbejder- og kompetencestyrelsen, som repræsenterer staten på arbejdsgiversiden.

Vi ved, at der fra arbejdsgiverside er et ønske om et mere bæredygtigt og fleksibelt lønsystem – kaldet BFL i daglig tale. Men hvad BFL helt præcis betyder, ved vi først, når vi ser kravene fra statens forhandlere. På kredsbestyrelsesseminaret i august havde vi besøg af repræsentanter for både Lærernes Centralorganisation og MEDST, og her stod der klart, at MEDST mener, at fleksibilitet fx kan opnås ved, at nogle grupper af ansatte kan få højere lønstigninger end andre, hvis der er rekrutteringsudfordringer, og at flere lønkroner skal aftales lokalt.

Så langt så skidt!

Ved de seneste overenskomstforhandlinger i 2024 lykkedes det at aftale pæne centrale lønstigninger og lavere forventninger til lokallønstigninger. Det var lige præcis, som vi helst vil have det i Frie Skolers Lærerforening. Også denne gang går vi til forhandlingerne med krav om centralt aftalte lønstigninger, der kan forbedre reallønnen, og vi har absolut ikke noget ønske om at få en større del af lønnen ud til lokal forhandling.

Foreningens konsulenter bruger virkelig mange ressourcer på at hjælpe med de lokale lønforhandlinger, og på skolerne bruger tillidsrepræsentanter og ledere ufatteligt mange kræfter på at aftale løn – en indsats som slet ikke står mål med de lønkroner, der faktisk kommer til udbetaling. Fra tillidsrepræsentanterne – men også fra ledere – hører vi samtidig, at de lokale lønforhandlinger ofte giver anledning til utilfredshed eller endda til konflikt på den enkelte skole. Og uanset, hvor meget vi omfavner lokallønnen, så er det stadig ikke lykkedes os at

komme på niveau med folkeskolelønningen. Flere og flere skoler betaler en god og fair løn, men mange gør det fortsat ikke. Så efter 25 år med det ”nye” lønsystem er det stadigvæk ikke lykkedes at få det til at fungere godt nok, og vi vil ikke have mere af det.

Det er og bliver et højt og rungende nej tak herfra!

Lønningen er selvfølgelig ikke det eneste, der er på vores kravliste til OK26, men det har stadigvæk højeste prioritet, fordi vi ikke kan acceptere at være lavere lønnet end kollegerne i folkeskolen, og fordi vi ikke kan købe hakket oksekød eller gulerødder i samme omfang som tidligere. Samtidig skal vi også være opmærksomme på, at penge ikke er alt. Mindst lige så vigtig er retfærdighed, anerkendelse og rimelige arbejdsvilkår. Det nytter ikke noget, at vi får fair løn, hvis arbejdsvilkårene betyder, at vi ikke kan holde til at gå på arbejde. Et godt helbred kan ikke købes for penge. Derfor er løn ikke det eneste, som står på vores kravliste.

Vores krav til OK 26 er netop nu ved at blive koordineret med de øvrige organisationer, og der udveksles krav med MEDST inden jul. Det bliver som altid spændende at se, hvordan OK26 vil forløbe – et er sikkert – det går aldrig helt som forventet, og denne gang bliver det heller ikke nemt - men vi er forberedt på det meste, og vi stiller med stærkeste hold til forhandlingerne.

Vi står et godt sted – og vi skal videre

I Frie Skolers Lærerforening er vi noget særligt – måske er vi nogle gange nogle særlinge. Mens den store samlede fagbevægelse mister medlemmer, så stiger vores medlemstal og vores organiseringsgrad. Vi har aldrig været flere, og hver måned kniber vi os selv i armen, for kan det dog blive ved? Det kan det jo nok ikke, men selv om vi bliver ved med at sige, at vi er en lille fagforening, så er virkeligheden den, at vi nu hører til de mellemstore i Fagbevægelsens Hovedorganisation. Det stigende medlemstal giver os en stærkere stemme, og det giver mulighed for at styrke de faglige klubber på skolen, det faglige fællesskab i kredsene og i de særlige medlemsgrupper. Og så giver det stigende medlemstal selvfølgelig også foreningen økonomi til at løfte de mange opgaver.

Det kan ikke siges for ofte – vi kan takke tillidsrepræsentanterne for deres engagement og indsats for at få alle lærere og børnehaveklasseledere med i fællesskabet. Sekretariatet og foreningens valgte politikere i

407 hovedbestyrelse og kredsbestyrelser gør det muligt, men det er tillids-
408 repræsentanterne, der gør det daglige arbejde. Tusind tak til jer, der ta-
409 ger den tørn.

410 På højskolerne er situationen den, at medlemstallet er stagneret på et
411 niveau, hvor vi endnu ikke har det antal medlemmer, der skal til for at
412 tegne overenskomst. Højskoleudvalget og konsulenterne gør et stort
413 stykke arbejde, men det er svært at fastholde de medlemmer, som alle-
414 rede er meldt ind, fordi der er så stor udskiftning af lærere på højsko-
415 lerne. Man kan groft sagt sige, at hver gang en højskolelærer melder
416 sig ind, så er der en anden, der melder sig ud pga. jobskifte. Udfordrin-
417 gen forværres af, at vi ikke er enige med MEDST om, hvilket antal
418 medlemmer, der skal til, før vi kan tegne overenskomst. Efter urimelig
419 lang tid lykkedes det os endelig i foråret at få et tal fra MEDST, men
420 det er efter vores opfattelse helt forkert beregnet og urimelig højt, så
421 den forhindring skal vi have af vejen så hurtigt som muligt.

422 Mens højskolelærerne og foreningen venter på en overenskomst, ar-
423 bejder sekretariat benhårdt på at hjælpe medlemmerne med at få højs-
424 skolerne til at overholde de regler, der findes vedrørende arbejdstid,
425 hviletid og løn, og der er sandt for dyden nok at tage fat på!

426 En af de andre mindre grupper i foreningen er desværre ved at være
427 meget lille, og det drejer sig om kostskolelærerne. Kostskolerne er ble-
428 vet så få og så små, at der er grund til bekymring. Når vi ved, hvilket
429 stort arbejde, kostskolerne gør for en gruppe af børn i udsatte positio-
430 ner, så er det umådelig trist, at kommunerne ikke vælger kostskolerne
431 til. Desværre lader det til, at nogle kommuner af hensyn til økonomien
432 vælger at holde børnene hjemme i egne tilbud. Også i de tilfælde, hvor
433 en kostskole ville være et bedre valg. I foreningens kostskoleudvalg
434 overvejes det, om man i fremtiden skal arbejde anderledes for den
435 gruppe af medlemmer, som arbejder på kostskolerne.

436 En ny medlemsgruppe er lærerne på kombinerede efterskoler og frie
437 fagskoler. Af historiske årsager er de frie fagskoler grænsedraget til
438 Danmarks Lærerforening, mens efterskolerne hører til i Frie Skolers
439 Lærerforening. Da der for få år siden opstod kombinerede skoler, af-
440 tale vi med Danmarks Lærerforening, at lærerne frit kunne vælge, hvil-
441 ken af de to foreninger, de ville være medlem af. Vi har hele tiden
442 vidst, at den løsning ikke var optimal, for hvis man ikke er medlem af
443 samme forening på lærerværelset, hvem skal man så vælge som tillids-
444 repræsentant, og hvad sker der egentlig, hvis de to foreninger ikke yder
445 præcis samme rådgivning eller tilbyder de samme medlemsfordele.
446 Det er ganske enkelt noget rod! Heldigvis er vi nu blevet enige om en
447 ny løsning, hvor lærerne ikke skal være i tvivl om, hvilken forening,

448 der er deres. For eftertiden vil lærere på kombinerede efterskoler og
449 frie fagskoler grænsedrages til Danmarks Lærerforening, hvis skolen
450 er startet som en fri fagskole og til Frie Skolers Lærerforening, hvis
451 skolen er startet som en efterskole. Det giver sikkerhed for lærerne på
452 hver enkelt skole. De ved, hvor de skal være medlem, hvem der skal
453 forhandle lokalt, og hvem der skal tage deres sag, hvis de får brug for
454 hjælp. Og vigtigst af alt – vi får et samlet lærerværelse, hvor medlem-
455 merne kan holde klubmøder uden at opleve, at to foreninger står og
456 trækker i dem fra hver sin side.

457 Tak til Danmarks Lærerforening for samarbejdet om de kombine-
458 rede skoler – og for samarbejdet i LC og DUS. Det sætter vi stor pris
459 på.

460 Tak også til uddannelsesforbundet og de øvrige lærerorganisationer.
461 Tak for gode debatter om alt fra opgaveoversigter til AI i undervis-
462 ningen.

463 Tak til BUPL for godt samarbejde og en ny aftale for de dobbeltor-
464 ganiserede.

465 Tak til Lærernes Centralorganisation for altid at have vores ryg.

466 Og tak til Fagbevægelsens Hovedorganisation for faktisk at lytte og
467 inddrage os, selv om vi ikke er så store, og selv om vi kan være den ir-
468 riterende unge i flokken.

469 Tak til skoleorganisationerne. Tak for fælles fodslag i mange til-
470 fælde – og for respektfuld meningsudveksling, når vi ikke er enige. Vi
471 sætter stor pris på vores kontaktmøder, hvor vi både kan drøfte politik
472 og sekretariatssamarbejde.

473 Tak til undervisningsministeriets departement og til STUK – det er
474 vigtigt, at vi som repræsentant for en femtedel af lærerne i grundskolen
475 bliver inviteret med, når der drøftes nye tiltag på grundskoleområdet,
476 og at vi kan følge med i de tilsyn, som STUK gennemfører på de frie
477 skoler.

478 Tak til undervisningsministeren for din hilsen. Vi havde håbet, at du
479 kunne være her i dag, men jeg tænker, at dine folk fra departementet
480 kan tage de vigtigste budskaber herfra med til København.

481 Tak til alle øvrige gæster fra nær og fjern, som vælger at være her i
482 dag – jeg nævner ikke flere af frygt for at glemme nogen.

483 En stor tak til sekretariatet for jeres utrættelige indsats for medlem-
484 merne.

485 Og den allervarmeste tak til alle medlemmer af Frie Skolers Lærer-
486 forening – uden jer var der ingen forening – og uden jer kunne jeg ikke
487 stå her og nærme mig afslutningen på min sidste beretning.

488 Når vi nu er blevet en mellemstor fagforening, når vi ved, at både

489 den store verden og vores frie skoleverden er en anden end for bare 2
490 år siden, når vi vil være medlemmernes forening også om 10 og 20 år
491 – hvad er det så for en forening, vi ser for os? De drøftelser er startet i
492 hovedbestyrelsen og blandt foreningens kredsbestyrelsespolitikere, og
493 i morgen fortsætter visionsdrøftelserne her i Nyborg.

494 Frie Skolers Lærerforening står et historisk godt sted, men vi skal
495 ikke hvile på laurbærrene. Det er nu, vi skal forberede os på fremtiden.
496 Det er nu, der er plads til at drømme. Lad os gøre det sammen – for vi
497 er jo bare allerbedst sammen.

498